

Maantieteen suullisen valintakokeen arviointiperusteet (10.6.2020)

Kysymys 1

Kuvaile päättelyprosessiasi kirjallisen kokeen karttatehtävässä (tehtävä 6). Millä kriteereillä yhdistit tapahtumakuvaukset sijaintiin?

Vastausten pisteytys perustuu siihen, miten hyvin päättelyketjut ilmentävät maantieteellistä osaamista ja maantieteellisesti relevantteja kriteerejä. Arvioinnissa kiinnitettiin huomiota siihen, miten hakija käyttää maantieteen käsitteitä ja miten looginen hänen vastauksensa on.

- 0 p vastaus: ei päättelyä, lähinnä arvaamista.
- 3 p vastaus: mainittu muutamia maantieteellisesti relevantteja kriteereitä; vastauksen loogisuudessa ja käsitteiden käytössä puutteita.
- 6 p vastaus: mainittu ja selitetty useita maantieteellisesti relevantteja kriteereitä, looginen vastaus, jossa käytetty oikein maantieteellisiä käsitteitä.
- 9 p vastaus: mainittu ja huolella selitetty useita maantieteellisesti relevantteja kriteereitä, kattava ja looginen vastaus, jossa käsitteitä käytettiin monipuolisesti ja täsmällisesti läpi vastauksen.

Maantieteellisesti relevantteja kriteerejä on muodostettu esimerkiksi seuraavista lähtökohdista:

- tapahtumassa kuvatun luonnonkatastrofin mahdolliset tai tyypilliset esiintymisalueet (esim. seisminen aktiivisuus – maanjäristykset; eri tyyppisten myrskyjen esiintymisalueet – hurrikaanit, taifuunit, tornadot, syklonit; laajat metsäalueet – metsäpalot)
- luonnonkatastrofin ajoittuminen (esim. eri pallonpuoliskojen kesä / talvi – ukkonen ja raekuuro kesäaikaan, lumimyrsky talviaikaan; sadekausi / kuiva kausi – tulva todennäköisempi sadekaudella)
- taloudellisten vahinkojen suuruus (esim. suuret taloudelliset vahingot ja kattava vakuutusturva – kehittyneet alueet)
- kuolonuhrien määrä (esim. suuri kuolonuhrien määrä – kehittyvä alue, jossa heikko varautuminen)

Mallivastaus (9 pistettä): *”Lähdin liikkeelle minulle tutuimmista katastrofeista eli myrskyistä ja maanjäristyksistä. Myrskyistä tornadot sopivat ainoastaan Yhdysvaltain tornadokujalle, hurrikaanit esiintyvät Karibian lähialueilla ja taifuunit Aasiassa. Sijoitin siis nämä tapahtumat kohteisiin 3, 1 ja 2. Tapahtumakuvauksissa oli kaksi maanjäristystä. Näin suuret maanjäristykset (magnitudi 7.8) taas sijoittuvat seismisesti aktiivisille alueille, kuten litosfäärilaattojen saumakohtiin. Tällaisia kohteita kartalla ovat kohteet 1, 2, 5 ja 8. Ensimmäisessä maanjäristystapahtumassa oli vain kaksi kuolonuhria, mutta suuret taloudelliset vahingot, joten päättelin sijainnin olevan kehittyneessä maassa, esimerkiksi Japanissa tai Uudessa Seelannissa. Koska Japaniin sijoitin jo taifuunin, jäljelle jäi Uusi Seelanti. Toisessa maanjäristyksessä kuoli yli 600 ihmistä, mutta taloudelliset vahingot olivat paljon pienemmät. Kuvaus sopii kehittyvään maahan, Ecuadoriin tai Karibialle. Koska hurrikaani sopii paremmin Karibialle, sijoitin tämän Ecuadoriin.*

Lumimyrskyjä voi esiintyä vain talvella ja vain kylmillä alueilla esimerkiksi Euroopassa tai Pohjois-Amerikassa. Muistin kuulleen uutisissa tällaisista lumimyrskyistä New Yorkissa, joten sijoitin sen sinne. Myrskyistä jäivät jäljelle vain ukkos- ja raemyrsky sekä syklonien aiheuttamat myrskyt. Syklonit ovat yleisiä keskileveysillä erityisesti Euroopassa, joten sijoitin syklonin kohteeseen 6. Australiassa ja Kanadassa voisi olla sekä ukkosmyrskyjä että metsäpaloja, mutta koska metsäpalot ovat selvästi kesäaikaan tapahtuvia kuten ukkosetkin, huomasin, että ukkos- ja raemyrskyn ajankohta helmikuussa voi viitata vain eteläisen

pallonpuoliskon kesäaikaan. Siksi sijoitin sen sinne ja toukokuun metsäpalo taas sopii keväiseen Kanadaan, jossa on myös paljon metsiä.

Jäljelle jäi enää tulva ja se sopii oikein hyvin Intiaan, sillä kesämonsuuni tuo sinne runsaita sateita. Myös kuolonuhrien suuri määrä viittaa vähemmän kehittyneeseen ja väkirikkaaseen maahan.”

Kysymys 2

Jos sinut valitaan suorittamaan, maantieteen (tai ympäristöpolitiikan) opintoja, mitä haluaisit tehdä tutkinnon suorittamisen jälkeen?

Vastausten pisteytyksessä arvioitiin hakijan käsitystä maantieteen/ympäristöpolitiikan opintojen tuottamista mahdollisuuksista työelämän ja hakijan omien tavoitteiden näkökulmista.

Pisteytys ja vastausten luonnehdinta:

- **0 p vastaus:** hyvin hauras käsitys maantieteen/ympäristöpolitiikan opintojen tuottamista mahdollisuuksista työelämän tai omien tavoitteiden näkökulmasta; ei ole juuri miettinyt asiaa
- **1 p vastaus:** pinnallinen käsitys opintojen työelämärelevanssista tai itsensä kehittämisen mahdollisuuksista; vastauksessa kuvaillaan omaa kiinnostusta alaan tai mahdollisia työtehtäviä pintapuolisesti, perustelut puuttuvat tai jäävät hauraiksi
- **2 p vastaus:** realistinen käsitys opintojen työelämärelevanssista tai itsensä kehittämisen mahdollisuuksista maantieteen alalla; vastauksessa kuvataan tarkemmin joitain kiinnostavia maantieteen/ympäristöpolitiikan osa-alueita ja niihin liittyviä työtehtäviä
- **3 p vastaus:** syvälinen käsitys opintojen työelämärelevanssista ja itsensä kehittämisen mahdollisuuksista; vastauksessa on kuvattu omia ammatillisia toiveita loogisina kokonaisuuksina, jotka ilmentävät hyvää ymmärrystä maantieteellisistä työelämän mahdollisuuksista ja maantieteen/ympäristöpolitiikan opintojen tuottamista valmiuksista

Kysymys 3

Millaisia taidollisia ja tiedollisia valmiuksia koet sinulla olevan suorittaa yliopisto-opintoja maantieteessä (tai ympäristöpolitiikassa)?

Pisteytys ja vastausten luonnehdinta:

- **0 p vastaus:** hyvin heikot taidolliset ja tiedolliset valmiudet suorittaa yliopisto-opintoja maantieteessä; ei osaa erottaa taidollisia ja tiedollisia valmiuksia, eikä osaa kuvailla osaamistaan
- **1 p vastaus:** tyydyttävät taidolliset ja tiedolliset valmiudet suorittaa yliopisto-opintoja maantieteessä; osaa pääpiirteissään erottaa taidolliset ja tiedolliset valmiudet ja osaa kuvailla asioita, missä on hyvä ja mistä tykkää
- **2 p vastaus:** hyvät taidolliset ja tiedolliset valmiudet suorittaa yliopisto-opintoja maantieteessä; kykenee erottamaan taidolliset ja tiedolliset valmiudet sekä erittelemään osaamistaan tämän mukaan
- **3 p vastaus:** erittäin hyvät taidolliset ja tiedolliset valmiudet suorittaa yliopisto-opintoja maantieteessä; kykenee erottamaan taidolliset ja tiedolliset valmiudet, tiedostaa omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa, osaa myös arvioida, millaisia taitoja ja tietoja yliopisto-opinnot edellyttävät